

Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům (Mt 6, 12)

Kázáno v Moravči 5. 2. 2012

Jeden zkušený český kněz nedávno napsal, že někteří křesťané při modlitbě Páně **vynechávají ta slova „jakož i my odpouštíme našim viníkům,“** protože existuje někdo, komu něco neodpustili a neodpouštějí.

Když to čteme, tak se asi na takové modlitebníky zlobíme: Co je to za divnou zbožnost, která si dovoluje měnit Ježíšovu modlitbu? Jak se můžou modlit, když nechtějí odpustit!? Ale když to uvážíte – je to mnohem lepší než když někdo jen bezmyšlenkovitě odříkává modlitbu a je mu to jedno. Ten, kdo ta slova vynechává, **alespoň ví, že má problém:** Je tu někdo, kdo mi ublížil, kdo mě urazil nebo oklamal, a já mu nemůžu odpustit, nebo ani nechci.

Někdy se to řekne trochu jinak, třeba: „Já jsem jí odpustil, **ale zapomenout – to nemůžu.**“ A vy cítíte, že tomu člověku ve skutečnosti poskytuje zvláštní (ale zase ne tak výjimečné) potěšení, může-li se kochat vzpomínkami na to, jak mu bylo ublíženo. Někteří lidé mají **celou pokladnici takových křivd** a bolístek a nenechají si na ni sáhnout. Je to nebezpečné, ničí to duši a nakonec i tělo. Jestli k tomu máte ssklon, nechte toho, dokud je čas!

Ale neodsuzujme! Není to vždycky zlá vůle, zatvrzelost. Někdo nedokáže druhému odpustit, protože ta křivda pořád bolí, ten, kdo mu ublížil, toho ani nelituje a možná to dokonce dělá znovu a znovu. Takže ta prosba pak musí znít: Odpusť nám naše viny (Odpusť mi moje viny) a **pomoz mi odpustit** těm, kteří mi ublížili!

Odpuštění, to je někdy práce, dokonce **velký kus práce na sobě.** Jedna sestra z Církve bratrské nedávno vyprávěla, že prožila řadu velmi svízelných let se svým dospívajícím synem. Urovnalo se to, žijí spolu v pohodě, ale ta sestra se s tím dlouho nemohla jaksepatří srovnat. Říká: „*Teprve když jsem začala být skutečně upřímná, uvědomila jsem si, že jsem mu vlastně neodpustila. A rozhodla jsem se mu odpustit. Byl to v tu chvíli zcela vědomý akt odpuštění. Dál jsem sice na něj byla našťvaná, ale moje srdce už bylo od zloby osvobozené. To mi opravdu hodně pomohlo, protože díky tomu jsem se naučila dívat na vše z většího odstupu.*“ Ta dobrá sestra s tím ještě nebyla hotová, to ještě nebylo úplné odpuštění, když byla ještě našťvaná, ještě měla před sebou kus cesty k úplnému vnitřnímu klidu a pokoji.

Dnes spousta lidí už neví, co znamená po křesťansku odpustit. Rozšířené jsou tři omyly:

1. První omyl: Odpustit znamená také prominout. To není pravda. Ve skutečnosti můžu odpustit zloději, že mi něco ukradl, ale to, co ukradl, musí přece vrátit. Nebo: Odpustím dítěti, co provedlo, ale domácí vězení nebo zákaz internetu, to si musí odpykat. (Leda že zjistím, že jsem se spletl a trestám dítě omylem, nespravedlivě, takže trest odvolám, ale to pak není odpuštění, naopak já sám musím prosit za odpuštění.)

2. Druhý omyl: Prominout znamená odpustit. Když nějaká žena, jak se to bohužel stává, stále znovu takzvaně „odpouští“ manželu alkoholikovi, který bije ji i děti – to je chování zubožené otrokyně, to není odpuštění, o kterém mluví Ježíš, a nikomu to nepomůže. – Nebo také něco někomu promineme, protože nám ten člověk nestojí za to, abychom se tím zabývali. Prostě ho odepíšeme a necháme to plavat, asi jako bankéř, který ví, že dlužník žádné peníze nemá a mít nebude. To je prominutí, ale není to odpuštění. Takže prominout neznamená vždycky odpustit.

3. Třetí omyl: Odpustit znamená uznat, že ten druhý má pravdu ve sporu se mnou, že mu musím ustoupit a vzít vinu na sebe. Ve skutečnosti můžu odpustit, a přitom trvat na své pravdě a na svém právu. I když ovšem – ruku na srdce! Když já tomu, kdo mi ublížil, odpustím, když se přestanu hněvat a když se proto uklidním, tak třeba přijdu na to, že kousek viny je i na mně. V rodinách to tak bývá a potřebujeme **vzájemné odpuštění, smíření.**

Ale teď už musíme vysvětlit, co to vlastně odpuštění mezi lidmi je.

Pravé křesťanské odpuštění začíná uvnitř. Začíná jako rozhodnutí: Nechci se mstít, nechci se hněvat. Odpustit znamená **od-pustit**, pustit pryč ten hněv, to nepřátelství, tu touhu pomstít se. Já to pouštím, ať to vezme voda! Odpustit znamená osvobodit se od toho. Možná musím svého viníka potrestat, nebo proti němu dokonce bojovat, ale nemusím ho nenávidět. Budu ho dokonce litovat, protože vím, že když mi ubližuje, tak ubližuje ještě víc své duši.

A budu se za něj modlit. Modlitba Páně s tou prosbou „Odpust' nám naše viny, jakož i my odpouštíme...“, to je vlastně takový telegram, který říká to nejpodstatnější. V praxi to vypadá trochu jinak. Když jsme o samotě s Pánem Bohem na kolenou (nebo když jsme nemocní, pak to bývá vleže, ale míváme víc času), to pak není telegram, to **před Bohem rozjímáme** o tom, co se stalo, co to znamená, co se s tím dá dělat, jak můžeme svému viníku pomoci, co mu příště říct, o čem příště mlčet. Je to potřeba a stojí to za to. Skutečné odpuštění proměňuje toho, kdo odpustil, i toho viníka, kterému bylo odpuštěno. Může to jít strašně pomalu, může to trvat dlouho, a zdánlivě se nemusí stát vůbec nic. Ale v Boží paměti zůstane stopa, a to je důležité.

Bývalo krásným zvykem, že když měla být Večeře Páně, tak se na to evangelíci v rodinách připravovali. Večeře Páně bývala jen asi čtyřikrát do roka, bylo to víc slavnostní a někteří to brali velmi vážně, zvláště s tím vzájemným odpuštěním. (Vyskytuje se to i dnes, ale je to asi vzácnější.) Lidé si vlastně **navzájem vyznávali své viny a prosili jeden druhého za odpuštění.** My dnes vyznáváme své viny před Večeří Páně hromadně Pánu Bohu. Odpovídáme jedním slovem na otázku toho, kdo vysluhuje. Bohu to stačí – ale možná to vždycky nestačí nám. Jako by tu ještě něco chybělo.

Jeden velký učitel německých evangelíků, (Dietrich Bonhoeffer, popravený za války nacisty za účast ve spiknutí proti Hitlerovi) k tomu říká: „Čím to je, že se vyznáváme raději Bohu než bratrovi? Nevedeme **vlastně samomluvu**, při které si sami dáváme rozhřešení?“

Jak by to asi bylo, kdybychom si teď zkusili alespoň **představit, že prosíme o odpuštění** někoho blízkého, své dítě, svou matku, bratra nebo manželku. Věnujme tomu kratičkou tichou chvílí, hned tady a teď. Kdo nechce, ten samozřejmě nemusí. Představme si, že stojíme tváří v tvář někomu, vůči komu jsme se provinili, a že ho prosíme, aby nám odpustil nějakou konkrétní vinu. Něco, čím jsme mu ublížili, jak jsme ho oklamali, jak jsme byli bezohlední, bezcitní nebo dokonce zlomyslní a krutí, jak jsme se nad něj povyšovali, jak jsme o něm za zády špatně mluvili. Něco, o čem neví a o čem se bojíme nebo stydíme mluvit. Zkuste si vyjádřit prosbu o odpuštění slovy, která k němu teď v duchu pronesete. Nějak toho blízkého člověka v duchu oslovte. Začněte třeba slovy „Prosím tě, odpusť mi, že jsem ... atd.“, však víte.

(Půl minuty nebo víc)

Tak. Možná jsme v této krátké chvíli udělali malý krůček v tom, čemu apoštol Pavel říká „budovat jeden druhého.“

Milé sestry, milí bratři, je toho tolik v té krátké prosbě Otčenáše. Začali jsme od konce a k tomu hlavnímu, k Božímu odpuštění, jsme se ještě ani pořádně nedostali. Snad někdy příště. Pro dnešek skončíme slovy apoštola Pavla z dopisu křesťanům v Efezu (Ef 4, 32):

Bud'te k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.

AMEN